

PROGRAMSKA DEKLARACIJA

DEMOKRATSKI SAVEZ SRBA

Zagreb, 27. juna 2016.godine

Dvadeset četiri godine od samostalnosti Republike Hrvatske, dvadeset jednu godinu nakon završetka rata i 18 godina nakon mirne reintegracije Istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema, Srbi u Hrvatskoj nemaju zadovoljavajući, minimalni, status koji nam omogućava i garantira razvoj i opstanak. Znatan dio pripadnika srpske zajednice živio je na područjima koja su u hrvatski pravni poredak integrirana Bljeskom i Olujom, a ti su prostori najgrublje ekonomski i demografski devastirani. U tom dijelu zemlje danas ima manje od polovine predratnoga stanovništva, a samo trećina predratnoga broja radnih mjesta. Srbi su od nastajanja Hrvatske, a posebno nakon „Oluje“ bili izloženi zakonskim i drugim ograničenjima u ostvarivanju elementarnih ljudskih i građanskih prava. Posljedica nerješavanja problema srpske zajednice u Hrvatskoj jesu i ne rješavani problemi od stambenog zbrinjavanja, obnove ratom uništenih kuća, obrazovanja, prava zastupljenosti i zapošljavanja, poštivanja Erdutskog sporazuma, razvoja infrastrukture, ekonomskog razvoja područja sa srpskom većinom, te mnogi drugi. Nagomilani problemi rezultat su loših zakonskih rješenja te neodgovarajućeg rada institucija, nažalost, koje su podržavali i podržavaju pojedini srpski predstavnici. Dugi niz godina u Hrvatskoj dominira jedna politička stranka Srba koja je svoj položaj ostvarila vjerom srpskog naroda u nju, ali ona nije ispunila ni najmanja očekivanja, već manipulirala srpskom zajednicom u cilju interesa pojedinaca i hrvatske politike. Pojedini dosadašnji zastupnici i predstavnici srpske zajednice nisu marili za očuvanje srpskog jezika, mogli su, ali nisu riješili pitanje obrazovanja na srpskom jeziku i omogućili konzumiranje prava obrazovanja koje prakticiraju ostale manjinske zajednice. Obnova kuća i stambeno zbrinjavanje provode se prema Zakonu o obnovi i stambenom zbrinjavanju, Zakonu o PPDS-u i drugim aktima koji su na štetu Srba u Hrvatskoj. Reformom političkog djelovanja Srba u Hrvatskoj ne treba samo aktualizirati sve probleme, nego razvijati nove ideje, strategiju i pravce djelovanja kako bi srpska zajednica ostvarila mogućnost razvoja, a ne samo opstanka. Dosadašnjim ustajalim političkim metodama Srbi u Hrvatskoj polako nestaju, kroz asimilacijski proces, prirodno odumiranje i ekonomske migracije.

Proces koji zazivamo historijskog je karaktera, a želimo da se kao narod probudimo i ulijemo sebi te svim našim sunarodnjacima nadu, snagu i volju, da sačuvamo nacionalni identitet, razvijamo ga i stvaramo perspektive za svakog pojedinca ili organiziranu grupu Srba koji žive u Hrvatskoj.

Srpski narod na području Dalmacije, Like, Korduna, Banije, Primorja, Istre, Baranje i Slavonije vjekovima je, u teškim okolnostima, sačuvao svoje dostojanstvo, vjeru, narodnu pripadnost, jezik i sve što ga krasi kao narod. Gradeći svoju veličinu, srpski narod u Hrvatskoj dao je mnogo povijesnih, umjetničkih, književnih, vojnih, znanstvenih, humanih i sportskih velikana ovog područja, na što moramo biti ponosni. Sve što smo naslijedili obaveza nam je sačuvati, a budućim generacijama omogućiti sve ono što su naši preci omogućili nama – slobodu i dostojanstven život.

GLAVNI POLITIČKI CILJEVI

ZVO – ZAJEDNIČKO VIJEĆE OPĆINA

ZVO kao institucija srpske zajednice sa osnovom u Erdutskom sporazumu čiji su garant i SAD-e, godinama se slabi i omalovažava u korist Srpskog narodnog vijeća (SNV-a) iz Zagreba uz nemoć srpske politike da se tome suprotstavi. Za ZVO se izdvaja višestruko manje sredstava od SNV-a. Namjerno slabljenje ZVO-a od hrvatske politike i srpskih predstavnika očituje se u ne imenovanje 4 pomoćnika ministra iz reda srpskog zajednice u protekle dvije Vlade, ne prihvaćaju se škole na srpskom jeziku, te drugi prijedlozi ZVO-a koji garantiraju poštivanje prava srpske zajednice u istočnoj Slavoniji, Baranji i zapadnom Srijemu. Ovoj instituciji potrebno je vratiti značaj i ovlasti koje joj daje Erdutski sporazum te značajno povećati financijska sredstva za njezin rad, kao i ojačati kadrovsku strukturu. U okviru ZVO-a potrebno je oformiti fond za stipendiranje učenika i studenata, za pomoć školama i drugim ustanovama iz obrazovanja na srpskom jeziku i ostale programe zaštite nacionalnog identiteta na području istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srema.

GRADITI BOLJI ODNOS SA MATIČNOM DRŽAVOM

Dosadašnji srpski predstavnici nepotrebnim svrstavanjem u političke kampanje u Srbiji, kvarili su odnos srpskog naroda u Hrvatskoj sa vlastima u Srbiji. Srpski predstavnici nisu bili prihvaćeni u matičnoj državi, što je imalo odraza i na odnose Srbije i Hrvatske. Potrebno je da politički predstavnici srpske zajednice u Hrvatskoj grade kvalitetne odnose sa svakom zvaničnom vlasti u Republici Srbiji. Glavna poluga djelovanja srpske zajednice u Republici Hrvatskoj i političkih predstavnika Srba u Hrvatskoj treba biti izgradnja kvalitetnih odnosa s maticom u svrhu gospodarskog razvoja krajeva u kojima žive Srbi. Razvoj gospodarske suradnje sa Srbijom poticao bi povratak te razvoj srpskih institucija u Hrvatskoj te bi pozitivno djelovao na odnose dviju država.

INSISTIRATI NA NAKNADI OTETIH MIROVINA IZ PERIODA 1991-1997.

Hrvatska je u reintegraciji izmijenila zakonske propise kako bi izigrala obvezu isplate zarađenih mirovina prema srpskim umirovljenicima. Premda je bilo mnogo boljih vremena za otvaranje ovog pitanja, to nije učinjeno jer se ovom pitanju nije pridavala dovoljna pažnja. Sada, u mnogo težim uvjetima treba uložiti maksimalan napor kako bi se pronašao model za naknadu mirovina dok još ima u životu onih koji su je zaradili. Potrebno je djelovati kako bi se ukinule diskriminatorne odredbe u Zakonu i Uredbi o konvalidaciji te revidirala do sada negativna rješenja o priznavanju radnog staža.

REDEFINIRATI I PROŠIRITI PRAVO PREDNOSTI KOD ZAPOŠLJAVANJA

Od sadašnje formulacije prava prednosti pri zapošljavanju i njene primjene u praksi srpska zajednica nema koristi već štetu, znatan broj Srba se na nju niti ne poziva. Predlagat ćemo da pravo prednosti pri zapošljavanju treba mijenjati u 2 smjera: -propisati obavezno zapošljavanje pripadnika srpske zajednice koji se pozovu na prednost, ukoliko ispunjavaju uvjete i 2. -pravo prednosti proširiti na sve državne i javne službe (bolnice, zavode za mirovinsko i zdravstveno osiguranje), te javna poduzeća (HEP, Hrvatske šume, HŽ, Hrvatske vode) kao i na sve subjekte koji se financiraju iz proračuna gradova, županija i općina. U konkurenciji s pravom prednosti ostalih dati prvenstvo prednosti temeljem manjinske pripadnosti. Treba pokušati reaktivirati odredbe Erdutskog sporazuma koje su propisivale mnogo veći postotak zastupljenosti Srba u javnim službama na području Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije. Nakon godina šutnje u pojedinim institucijama uskoro više neće biti nijednog zaposlenog Srbina.

Važno je VRATITI SRPSKI POLITIKU u realne okvire. Naši politički predstavnici trebaju se baviti problemima stvarnog života građana a ne rješavati anomalije hrvatskog društva sa kojima ni hrvatska vlada ne može izaći na kraj. Mi ne možemo novcem namijenjenom razvoju srpske zajednice spašavati hrvatsko neovisno novinarstvo, putem srpskog lista "Novosti", baviti se pitanjima vanjske politike, baviti se bankarstvom kroz "Tesla banku" i sličnim beskorisnim i promašenim projektima.

Od 2002. kada je usvojen Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina do danas 2016. nije dosegnut postotak pripadnika manjina u javnom sektoru na razini postotka manjina u društvu. Ovo je jasan pokazatelj neadekvatnog pristupa problemu kao i neaktivnosti višegodišnjih srpskih političkih elita.

Predlagat ćemo:

a) donošenje novog Akcijskog plana za provedbu UZPNM - koji će se temeljiti na nezavisnoj reviziji prethodnog Akcijskog plana te koji će se vezati za EU fondove kao i adekvatno nacionalno financiranje;

b) stvaranje neovisnog tijela - koje će pratiti provedbu članka 22. UZPNM te koje će služiti kao žalbeno tijelo u slučajevima sumnje na diskriminaciju na nacionalnoj osnovi pri zapošljavanju, ovo tijelo može se ustrojiti unutar ureda Pučkog pravobranitelja;

POTICATI EKONOMSKI RAZVOJ SRPSKE ZAJEDNICE

Umrežavanjem srpskih poduzetnika u Hrvatskoj i izvan nje stvorili bi veće gospodarske kapacitete zajednice. Omogućit ćemo da mali gospodarstvenici, poljoprivredna gospodarstva, udruge i pojedinci bolje koriste EU fondove i razvijaju se. Prema mogućnostima organizirat ćemo projektne biroe koji će biti na usluzi za informiranje i izradu projekata u srpskim sredinama. Uz povezivanje sa Srbijom i poticanje srpskih ulaganja u projekte srpske zajednice u Hrvatskoj potrebno je u suradnji sa nadležnim ministarstvima programirati natječaje iz EU fondova koji će biti usmjereni ka razvoju srpske zajednice u Hrvatskoj kroz revitalizaciju ratom pogođenih područja. Također kao dodatni i novi model razvoja potrebno je stvoriti uvjete za razvoj socijalnog poduzetništva na područjima gdje živi srpska manjina na način da se uz male troškove poveća broj zaposlenih koji dolaze iz ugroženih grupa (stariji, slabije obrazovani...)

OTKUP STANOVA I STAMBENO ZBRINJAVANJE

Država stambeno zbrinjavanje nije uredila na jedinstven način, a svi građani Republike Hrvatske, u istim pravnim slučajevima, nemaju jednak pravni položaj u pogledu ostvarivanja svog prava na stambeno zbrinjavanje, niti u sadržaju, niti u opsegu tog prava, a ne primjenjuje se isti pravni režim, niti isti zakoni, što dovodi do grubog kršenja prava određene skupine ratnih stradalnika i diskriminacije.

Tražit ćemo da se ubrza procedura prodaje stanova zaštićenim najmoprimcima i izjednačiti otkupnu cijenu stana za građane s prebivalištem na području posebne državne skrbi (PPDS) i izvan tog područja. Pravednije urediti proceduru dodjele stanova s liste za stambeno zbrinjavanje.

Potrebno je na adekvatan način iskoristiti sredstva iz Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja kako bi se svi oni koji žele vratiti mogli to i učiniti.

BRIGA ZA OČUVANJE NACIONALNOG IDENTITETA SRPSKE ZAJEDNICE

1. poticati obrazovanje i odgoj u školama i vrtićima na srpskom jeziku i ćirilicom pismu,
2. obvezati državu na registraciju srpskih škola i osiguranje sredstava za njihovo financiranje,
3. pomagati osnivanje i rad vrtića na srpskom jeziku,

4. inzistirati na primjeni odredaba o službenoj upotrebi srpskog jezika i pisma,
5. poticati pravedniju raspodjelu sredstava za KUD-ove i udruge sa srpskim predznakom,
6. gajiti dobre odnose sa srpskom pravoslavnom crkvom i tražiti njen ravnopravan status u financiranju te osigurati sredstva za obnovu i izgradnju hramova.

OČUVANJE SRPSKIH OPĆINA

Ukoliko dođe do smanjenja broja općina svim političkim sredstvima sprječavati ćemo ukidanje općina s većinskim srpskim stanovništvom.

STRATEGIJA

Srpska zajednica u Hrvatskoj nema strategiju opstanka i razvoja. Kako bismo znali kako i na koji način planirano želimo razvijati srpsku zajednicu, te se integrirati u društvo čuvajući sve elemente nacionalnog identiteta, moramo imati strategiju koja ima za cilj opstanak Srba u Hrvatskoj. U koordinaciji sa svim srpskim institucijama i udruženjima, Srpskom pravoslavnom crkvom i političkim predstavnicima, donest ćemo STRATEGIJU razvoja srpskog naroda u Hrvatskoj prema kojoj ćemo odrediti put razvoja.

Strategija mora biti sveobuhvatna te mora navesti konkretne ciljeve i rokove za provođenje koji će se uputiti vlastima.

Tražiti ćemo od Vlade RH i Europske komisije da poštuje sve obaveze preuzete potpisivanjem Poglavlja 23. ulaskom Hrvatske u EU, kao i sve nacionalne dokumente o pravima srpske manjine. Hrvatska se obvezala riješiti pitanje stanarskih prava, završiti obnovu, provesti Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, procesuirati ratne zločine nad Srbima i poboljšati prava Srba u Hrvatskoj. Zakoni koji definiraju određena prava na obnovu i stambeno zbrinjavanje, zapošljavanje, razvoj srpskih područja na štetu su srpskog naroda u Hrvatskoj, a svi su podržani od strane pojedinih dosadašnjih zastupnika bez konzultacija sa onima koje problemi pogađaju. Dugi niz godina obmanjuje se Srpski narod i ništa se ne čine da se riješe vitalni problemi srpske zajednice, a istovremeno se novcem koje Vlada RH uplaćuje na račun upitne „krovne koordinacije“ SNV-a, barata na pogrešan način zanemarujući suštinske probleme srpske zajednice. Srbi u Hrvatskoj mogu biti funkcionalnije povezani, te se organizirano ali iskreno boriti za poštovanje svih prava, te graditi svoju budućnost u okvirima europskih pravnih normi.

POTICANJE RADA SRPSKIH ORGANIZACIJA

Potrebno je učiniti reviziju dosadašnjeg financiranja srpskih institucija te temeljem jasnih pokazatelja definirati prioritete za financiranje za sljedeće razdoblje.

Iz Proračuna RH Srpsko narodno vijeće (SNV) kao udruga u posljednjih 10 godina primilo je oko 150 milijuna kuna. Mi ćemo tražiti da se dio od 15 milijuna, koje SNV dobiva svake godine, raspodjeli prema lokalnim i regionalnim Vijećima srpske nacionalne manjine. Time bi stvorili financijske uvjete za rad i razvoj srpske zajednice na lokalnoj razini. Također potrebno je učiniti zakonske izmjene kakao bi se ojačao položaj i status vijeća nacionalnih manjina te im dodijeliti veto ulogu kako bi mogli spriječiti izglasavanje potencijalno štetnih odluka na lokalnoj i regionalnoj razini. Također, potrebno je vezati izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina uz lokalne izbore kako bi se mandati predstavnika manjina vezali uz rad lokalne i regionalne samouprave u svrhu bolje i kvalitetnije suradnje. Bit ćemo zastupnici SKD Prosvjete, SPD Privrednika, manjinskih vijeća, Srpske pravoslavne crkve i svih drugih organizacija koje budu razvijali interese srpske zajednice. Sve srpske institucije bit će uključene u izradu Strategije razvoja srpske zajednice u Hrvatskoj a međusobna suradnja institucija je ključna za opstanak srpskog naroda u Hrvatskoj.

Također na državnoj razini ključno je zagovarati uspostavu jedinstvenog mjesta unutar državnih institucija za rješavanje manjinskih problema kako bi članovi srpske zajednice na jednom mjestu mogli

saznati sve informacije o svojim pravima te na jednom mjestu mogli podnijeti sve zahtjeve prema drugim državnim tijelima u svrhu smanjenja birokracije i ubrzanja rješavanja problema srpske zajednice.

ZAUSTAVLJANJE ASIMILACIJE I OČUVANJE IDENTITETA SRBA

U suradnji sa nadležnim ministarstvom pokrenut ćemo programe obrazovanja na srpskom jeziku i pismu gdje se on ne provodi. Približit ćemo srpsku kulturu hrvatskom narodu, te se integrirati u društvo i na taj način izbjeći asimilaciju i getoizaciju. Povećat ćemo suradnju sa Srpskom pravoslavnom crkvom i tražiti obnovu svih ratom uništenih hramova.

Tri osnovna stupa za očuvanje identiteta Srba u Hrvatskoj biti će.

- Razvoj obrazovanja na srpskom jeziku i pismu: donošenje novog kurikulumu za manjinsku nastavu na srpskom jeziku, modernizacija nastavnog programa te poticanje uspostave novih razrednih odjeljenja i škola na područjima nastanjenima Srbima. Također inzistiranje na rješavanju problema registracije srpskih škola u Istočnoj Slavoniji te suradnja sa visokoškolskim ustanovama kako bi se programi razvoja srpskog jezika i pisma uvrstili u programe društvenih fakulteta.
- Uključivanje manjinskih tema u obrazovni sustav na razini države: uz razvoj manjinskog školskog kurikulumu potrebno je razvijati svijest o manjinskom, srpskom identitetu i među ostalim građanima, posebice na područjima nastanjenima pripadnicima srpske zajednice,
- Kulturna baština srpske zajednice u Hrvatskoj sastavni je dio hrvatske kulturne baštine te je kao takvu trebamo i očuvati na ovom području i na taj način dati svoj doprinos i obogatiti hrvatsku kulturnu baštinu,
- Suradnja s lokalnim zajednicama u promociji srpskog identiteta – očuvanje identiteta i promocija prava srpske zajednice važna je na nacionalnoj razini, no stvarni život odvija se u gradovima i općinama i upravo je zato nužna kvalitetna suradnja s predstavnicima lokalne i područne samouprave u svrhu financiranja programa i projekata srpske zajednice te kroz suradnju u pitanju političkih projekata.

RJEŠAVANJE PROBLEMA PROTJERANIH SRBA

Dvadeset godina nakon rata nisu riješeni problemi Srba koji se nisu vratili. Svim političkim mogućnostima tražit ćemo priznavanje radnog staža od 1991.-1995.g bez posebnih uvjeta, stanarska prava u Hrvatskoj svima koji su ga imali do 1991.g., zaustaviti uknjiživanja vlasništva RH nad srpskim napuštenim zemljištem, te u suradnji sa udruženjima protjeranih Srba rješavati sve ostale neriješene probleme.

U svjetlu potrebe nove radne snage u Republici Hrvatskoj potrebno je ponovno intenzivirati proces povratka i stambenog zbrinjavanja.

SMANJENJE PAPIRLOGIJE

Potrebno je omogućiti lakše procedure posebice za povratnike i izbjeglice za dobivanje osobnih dokumenata te za podnošenje raznih zahtjeva za ostvarivanje temeljnih prava.